T016 BD VII 205-CQH Kinh Tạp Thí Dụ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÏP THÍ DUÏ QUYEÅN HAÏ

15- Thuôû xöa, trong nöôùc Keá taân coù moät thaày Tyø-kheo môû roäng vieäc daïy doã neân coù hôn vaøi traêm ngöôøi theo hoïc. Trong ñoù, coù ngöôøi ñaéc töù thieàn, coù ngöôøi ñaéc nguõ thoâng, coù ngöôøi ñaéc Tu-ñaø-hoaøn, coù ngöôøi ñaéc A-la-haùn. Luùc aáy, coù ngöôøi An töùc ñeán nöôùc Keá taân, thaáy thaày Tyø-kheo giaùo hoùa nhö theá, lieàn tin töôûng vui möøng xin laøm ñeä töû. Khoâng bao laâu, oâng ta thaønh töïu ñöôïc nguõ thoâng roài hieän thaàn tuùc ôû tröôùc moïi ngöôøi. Vò thaày baûo: –Naøy con, tuy con ñaéc nguõ thoâng nhöng taâm coøn phieàn naõo chöa giaûi thoaùt, chôù coù hieän thaàn tuùc ñeå kieâu ngaïo! Sinh loøng giaän thaày vì cho raèng thaày ganh gheùt mình, oâng ta nghó: “Ta neân trôû veà queâ cuõ phoâ tröông ñaïo ñöùc.” Roài bay veà nöôùc mình, hieän thaàn tuùc bay ñeán tröôùc cung ñieän vua An töùc. Ñöùc vua laøm leã vaø hoûi: –Thöa ñaïo só, ngaøi laø ngöôøi nöôùc naøo? Tyø-kheo noùi: –Thöa Ñaïi vöông, toâi laø ngöôøi ôû nöôùc ngaøi ñeán nöôùc Keá taân hoïc ñaïo, baây giôø trôû veà, muoán laøm phöôùc ôû ñaát naøy ñeå baùo ñeàn aân sinh soáng! Quaù ñoãi vui möøng, ñöùc vua quyø xuoáng thöa: –Thöa ñaïo só, töø hoâm nay xin ngaøi thöôøng xuyeân ôû trong cung ñieän nhaän söï cuùng döôøng cuûa traãm! Thaày Tyø-kheo ñoàng yù ngay. Ñöùc vua töï tay cuùng döôøng hoaëc sai phu nhaân cuøng theå nöõ ñeán cuùng. Thaày Tyø-kheo coù tình yù vôùi cung nöõ, caùc quan bieát ñöôïc lieàn taâu leân ñöùc vua. Ñöùc vua khoâng nhöõng traùch maéng hoï maø coøn khoâng tin hoï vì ñöùc vua chaúng thaáy coù vieäc gì kyø laï trong vieäc ñi laïi cuûa ñaïo só. Khoâng bao laâu, cung nöõ coù thai. Caùc quan laïi taâu leân ñöùc vua. Ngaøi cho phu nhaân xem xeùt môùi bieát vieäc aáy coù thaät, lieàn loät phaùp y vaø sai ngöôøi ñuoåi ra khoûi cung ñieän. Vì laø Ñaïo nhaân neân ñöùc vua khoâng haønh phaït. Ñi ra ngoaøi, Tyø-kheo laøm keû cöôùp, khoâng coøn laø ngöôøi xöùng ñaùng nhö tröôùc. Khoâng bieát laø Tyø-kheo tröôùc kia bò ñuoåi khoûi cung, ñöùc vua môùi cho moä duõng só, sai ñi baét soáng ñem veà xeùt kyõ môùi nhaän laø Tyø-kheo tröôùc kia. Ñöùc vua beøn hoûi: –Tröôùc kia, ngöôi phaïm toäi daâm duïc, cöù cho laø meâ laàm ñi. Nhöng baây giôø taïi sao laïi laøm keû cöôùp? Tyø-kheo daäp ñaàu thöa: –Taâu Ñaïi vöông, trong böôùc ñöôøng cuøng, toâi khoâng coøn keá saùch naøo khaùc! Vua noùi: –Ta voán thaáy ngöôi coù thaàn tuùc bay ñi neân khoâng nôõ haïi ngöôi. Nay tha toäi cho ngöôi, caám ngöôi xaâm phaïm laõnh thoå cuûa ta. Haõy thaû haén ñi ñi! Tyø-kheo nghó: “Nhö theá ta phaûi laøm thueâ ñeå kieám soáng”, roài vaøo xin laøm thueâ cho nhaø ñoà teå gieát traâu, deâ; laøm moïi coâng vieäc nhaø.

Veà sau, do ñaäp xöông cho chuû neân oâng ta bò maûnh vaêng vaøo maët laøm muø maét, khoâng coøn nhôø caäy ñöôïc neân ngöôøi chuû ñuoåi oâng ta ñi. Sau ñoù, oâng ta trôû thaønh keû ngheøo heøn, caàm baùt beå men theo ngoõ heûm ñi xin. Vò Tyø-kheo naøy bò tai hoïa ñöôïc vaøi naêm, vò thaày ngaøy xöa duøng ñaïo nhaõn xem xeùt muoán bieát oâng ta ôû ñaâu thì thaáy oâng ta ñi xin ôû chôï nöôùc An töùc.

Trong soá ñeä töû coù hôn naêm traêm ngöôøi chæ hoïc nguõ thoâng maø khoâng muoán dieät khoå, vò thaày baûo hoï: –Caùc con haõy mau chuaån bò haønh trang, baây giôø chuùng ta cuøng ñi thaêm moät soá ñeä töû nöôùc An töùc thôøi tröôùc! Caùc ñeä töû ñeàu vui möøng thöa: –Thöa thaày, ñaïo ñöùc cuûa thaày aáy chaéc chaén raát röïc rôõ neân thaày môùi haï mình ñi thaêm! Taát caû ñeàu duøng thaàn tuùc neân trong choác laùt ñaõ ñeán tröôùc maët vò Tyø-kheo kia. Vò thaày goïi teân, oâng ta lieàn thöa: –Baïch Hoøa thöôïng, coù phaûi thaày ñeán khoâng? Vò thaày ñaùp: –Ñuùng vaäy, ta coá ñeán thaêm con. Vò thaày hoûi: –Vì sao con phaûi noâng noãi nhö vaäy? OÂng ta trình baøy ñaày ñuû ñaàu ñuoâi moïi vieäc vaø thöa roõ söï sai phaïm cuûa mình. Vò thaày baûo caùc ñeä töû: –Ñaéc nguõ thoâng chöa haún ñaõ ñöôïc ñaïo vöõng vaøng cho neân caùc con khoâng theå yû vaøo ñoù ñöôïc! Khi vò thaày giaûng veà ñieàu ñoù thì naêm traêm vò ñeä töû ñeàu chöùng luïc thoâng ñeàu thaønh A-la-haùn quaû. Ngöôøi ñeä töû kia tuûi theïn neân im laëng. Taát caû thaày troø ñeàu trôû veà nöôùc. M 16- Thuôû xöa, coù moät nöôùc vöøa giaøu coù laïi ñoâng daân; nöôùc khaùc muoán xaâm chieám neân ñem binh ñeán ñaùnh. Bieát ñöôïc, caû nöôùc lieàn thaønh laäp ñaïo binh, töø möôøi laêm tuoåi trôû leân vaø saùu möôi tuoåi trôû xuoáng ñeàu phaûi ñi ñaùnh giaëc. Luùc aáy, coù moät ngöôøi ñaøn oâng laøm ngheà deät tô luïa gaàn saùu möôi tuoåi, vôï oâng ta ñoan chaùnh nhöng hay khinh reû choàng. Ngöôøi choàng raát sôï vôï. Moät hoâm, ngöôøi choàng noùi vôùi vôï: –Baây giôø anh phaûi thi haønh theo saéc leänh, töï mình lo lieäu ñuû vaät duïng vaø löông thöïc cuûa nhaø binh, xin em ñöa cho kòp luùc! Ngöôøi vôï ñöa cho choàng moät caùi tuùi chöùa naêm thaêng ñeå ñöïng löông thöïc, taám ñeäm luïa vaø moät caây giaùo daøi moät thöôùc roài noùi: –Anh haõy ñem nhöõng thöù naøy ñi ñaùnh giaëc, chöù khoâng coù gì khaùc nöõa! Neáu anh laøm maát tuùi naøy vaø caây giaùo goã thì toâi seõ boû anh! Töø bieät vôï ra ñi, ngöôøi choàng khoâng nghó ñeán vieäc bò quaân ñòch laøm haïi maø chæ sôï thaát laïc hai moùn ñoà laø bò maát vôï thoâi. Treân ñöôøng gaëp quaân ñòch, ñaùnh nhau vôùi hoï bò thua, moïi ngöôøi ruùt lui boû chaïy, rieâng anh ta do sôï thaát laïc hai vaät kia laø maát vôï neân caàm caây giaùo ñeå treân ñaàu moät mình tieán veà phía quaân ñòch. Thaáy anh ta, quaân ñòch cho laø duõng maõnh neân khoâng daùm tieán leân maø ruùt lui. Nhö

theá binh lính nöôùc anh ta chænh ñoán laïi ñöôïc haøng nguõ vaø ra söùc tieán ñaùnh giaønh ñöôïc thaéng lôïi lôùn. Quaân ñòch thua, cheát gaàn heát. Ñöùc vua raát vui möøng, thöôûng ngöôøi coù coâng. Moïi ngöôøi taâu vôùi ñöùc vua: –Taâu Ñaïi vöông, ngöôøi thôï deät xöùng ñaùng ñöôïc thöôûng coâng lao treân heát! Nhaân ñoù, ñöùc vua keâu anh ta leân baûo: –Vì lyù do gì moät mình ngöôi ñaùnh ñuoåi ñòch quaân? Anh ta thöa: –Taâu Ñaïi vöông, thaät ra thaàn khoâng phaûi laø voõ só, nhöng luùc leân ñöôøng ñaùnh giaëc, vôï thaàn coù ñöa hai vaät vaø noùi neáu ñeå maát noù thì coâ aáy seõ khoâng coøn cuøng thaàn thaønh gia thaát. Do ñoù phaûi lieàu cheát ñeå giöõ hai vaät naøy. Nhôø theá thaàn ñaùnh ñuoåi ñöôïc quaân ñòch, chöù thaät khoâng phaûi laø khoûe maïnh maø laøm ñöôïc nhö vaäy! Ñöùc vua noùi vôùi caùc quan: –Vò aáy voán sôï vôï nhöng ñieàu quan troïng laø giuùp nöôùc trong luùc nguy nan neân traãm ban cho coâng lao nhieàu nhaát! Töùc thôøi phong cho anh ta laøm

quan, ban cho cuûa caûi quyù giaù, nhaø cöûa, theá nöõ chæ keùm thua vua, con chaùu ñôøi ñôøi noái nhau höôûng phöôùc. Nhöõng söï kieän ñaõ ñöôïc hieån baøy ôû theá gian naøy, Ñöùc Phaät möôïn laøm thí duï. Vôï trao choàng vaät duïng naêm thaêng vaø caây giaùo moät thöôùc ví nhö Ñöùc Phaät trao cho ñeä töû naêm giôùi, möôøi ñieàu thieän. Vôï daën choàng giöõ gìn caån thaän hai vaät khoâng ñeå hö maát môùi coù theå soáng chung vôùi mình. Ñaây laø noùi ngöôøi giöõ gìn giôùi phaùp daãu coù cheát cuõng khoâng phaïm thì ñöôïc cuøng vôùi Ñöùc Phaät ñi leân nhaø ñaïo lyù. Ñaõ ñuoåi ñöôïc quaân ñòch laïi coøn ñöôïc phong thöôûng laø ví cho nhöõng oan gia ngang traùi ôû ñôøi naøy cuûa ngöôøi giöõ giôùi ñöôïc tieâu töø, ñôøi sau ñöôïc höôûng phöôùc töï nhieân ôû coõi trôøi. M 17- Thuôû xöa, trong thaønh Xaù-veä coù moät Phaïm chí giaøu sang, cuûa caûi voâ soá, trí tueä thoâng minh nhöng sa ngaõ taø kieán, khoâng tin ñieàu laønh maø coøn cho laø voâ ích. Luùc aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát duøng ñaïo nhaõn quan saùt, thaáy tröôûng giaû naøy ñôøi tröôùc coù nhieàu phöôùc neân ñöôïc giaøu coù; neáu baây giôø chæ höôûng loäc khoâng lo taïo phöôùc môùi thì nhaát ñònh trôû laïi trong ba ñöôøng aùc neân ñeán ñoä. Toân giaû hieän thaàn tuùc, caàm baùt ñöùng tröôùc choã ngoài cuûa oâng ta. Khi vöøa ngoài xuoáng ñònh aên côm thì troâng thaáy Xaù-lôïi-phaát, Phaïm chí raát töùc giaän, lieàn ñoùng cöûa laïi, ñaùnh Toân giaû roài röûa tay, trôû laïi ngoài aên nhö cuõ, khoâng theøm môøi ngoài cuõng khoâng ñuoåi ñi. AÊn xong, oâng ta röûa tay, suùc mieäng; ngaäm moät mieäng nöôùc nhoå vaøo baùt ngaøi Xaù-lôïi-phaát, roài noùi: –Ñem caùi naøy ñi ñi, xem nhö laø boá thí vaäy! Xaù-lôïi-phaát noùi: –Mong cho oâng ñeâm ngaøy höôûng phöôùc voâ löôïng! Sau ñoù Toân giaû trôû veà. Sôï ngaøi Xaù-lôïi-phaát giaän, vui mieäng noùi xaáu, vò tröôûng giaû beøn sai ngöôøi theo doõi. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát ñi thaúng veà tinh xaù, laáy nöôùc ñoù hoøa vôùi buøn ñeå nôi Ñöùc Phaät kinh haønh. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Ñöùc Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, con ñöôïc tröôûng giaû tham lam keo kieát kia boá thí moät nguïm nöôùc. Baây giôø con laáy nöôùc ñoù nhaøo vôùi buøn treùt nôi Ñöùc Phaät kinh haønh, cuùi mong Ngaøi ñi treân ñoù ñeå oâng ta ngaøy ñeâm höôûng phöôùc voâ löôïng.

Ñöùc Phaät lieàn kinh haønh thieàn ñònh treân ñoù. Ngöôøi ñöôïc vò tröôûng giaû sai ñi doø xeùt thaáy ñaày ñuû moïi vieäc nhö theá lieàn trôû veà thöa vôùi oâng ta: –Thöa tröôûng giaû, Ñöùc Phaät ñaõ boû ñòa vò Luaân vöông ñi laøm Sa-moân, caàm baùt xin aên khoâng phaûi laø tham caàu ñieàu gì, maø muoán ñoä cho chuùng sinh vaäy! Ngöôøi doø xeùt tin töùc keå ñaày ñuû ñaàu ñuoâi moïi vieäc. Vò tröôûng giaû hoái haän vì ñaõ khoâng coù taâm toân kính. Caû nhaø lôùn nhoû taát caû ñeàu ñeán nôi Ñöùc Phaät ñeå saùm hoái taï toäi: –Baïch Theá Toân, chuùng con ngu si khoâng bieát, cuùi xin Ngaøi löôïng thöù. Ñöôïc Ñöùc Phaät cho quy y vaø thuyeát phaùp, hoï heát nghi ngôø, döùt töø keát söû, chöùng quaû Baát thoaùi chuyeån. M 18- Thuôû xöa, coù nöôùc Ba-lôïi-phaát raát thònh vöôïng hôn caùc nöôùc khaùc. Treân töø baäc Chaân nhaân, Thaàn nhaân; döôùi ñeán haøng quan cöûu phaåm keùm taøi ñeàu coù ñaïo ñöùc. Kinh Phaät nhieàu baèng saùch theá tuïc; laïi coù ñaày ñuû vaøng baïc, luïa laø khoâng thieáu thöù gì caû. Ñöùc Phaät thöôøng goïi nöôùc ñoù laø nöôùc Vaên vaät. Luùc aáy, chín möôi phaùi ngoaïi ñaïo cuøng baøn vôùi nhau: –Ñöùc Phaät noùi nöôùc

ñoù laø nöôùc coù ñaày ñuû moïi vaät khoâng thieáu thöù gì caû. Chuùng ta neân ñeán xin caùi khoâng coù cuûa nöôùc ñoù nhaân ñaây baét beû oâng ta khoâng thaønh thaät, sau ñoù chaéc chaén chuùng ta seõ ñöôïc toân kính. Coù moät Phaïm chí baøn: –Toâi chöa nghe nöôùc naøy coù quyû La-saùt, chuùng ta coá xin noù, chaéc chaén khoâng theå naøo coù ñöôïc, ñieàu naøy roõ raøng laø Ñöùc Phaät chöùng ñaéc ñaïo lyù taø vaïy. Hoï ñi khaép laøng chôï mong muoán mua ñöôïc quyû nhöng khoâng coù. Phaïm chí vui möøng noùi: –Hoï ñaõ truùng keá cuûa ta roài! Bieát möu keá cuûa Phaïm chí, Ñeá Thích ñi xuoáng hoùa laøm ngöôøi laùi buoân ngoài treân cöûa haøng nhö coù baùn vaät gì. Ñi laàn löôït theo caùc cöûa haøng, khi ñeán tröôùc cöûa haøng kia, nhöõng ngöôøi mua quyû hoûi: –Naøy oâng chuû, oâng coù baùn quyû khoâng? Ñeá Thích ñaùp: –Thöa oâng, coù. OÂng muoán mua bao nhieâu? Caùc Phaïm chí noùi vôùi nhau: –OÂng naøy noùi laùo khoeùt thaät! Quyû ôû ñaâu coù maø baùn laïi coøn daùm noùi muoán bao nhieâu nöõa chöù! Caùc Phaïm chí noùi: –Chuùng toâi muoán vaøi con. Ñeá Thích môû cöûa haøng lieàn coù vaøi chuïc con quyû döõ. Thaáy noù, caùc Phaïm chí heát söùc sôï haõi. Trong taâm nieäm moãi ngöôøi luùc naøy môùi bieát Ñöùc Phaät khoâng heà gian doái. Hoï ñeàu ñeán quy y vaø ñöôïc Ñöùc Phaät daïy: – Nöôùc Ba-lôïi tuy coù nhieàu thöù nhöng caùc ngöôi tay khoâng ñeán ñoù thì moät vaät cuõng khoâng theå naøo coù ñöôïc coøn ñem tieàn cuûa mua thì khoâng thieáu thöù gì caû! Truyeän naøy, Ñöùc Phaät thò hieän ôû theá gian cuõng nhaèm giaûng duï cho thaønh Taùt-vaân- nhöôïc vì trong ñoù khoâng thieáu moät thöù gì töø boán Voâ löôïng taâm, saùu Ñoä, ba möôi baûy Phaåm trôï ñaïo, Thanh vaên, Bích-chi, cho ñeán Nhö Lai. Neáu ai khoâng tu ñöùc haïnh maø ôû trong thaønh Taùt-vaân-nhöôïc mong muoán coù moät thöù gì thì khoâng theå naøo coù ñöôïc caû. Coøn

ai toân kính, phuïng haønh giaùo phaùp cuûa Nhö Lai, bieát kieàm cheá thaân, mieäng, yù gioáng nhö coù tieàn muoán mua thöù gì cuõng coù vaäy. M 19- Thuôû xöa, taïi nöôùc Thieân truùc coù chuøa Tuøng, trong ñoù coù boán Ñaïo nhaân ñeàu chöùng luïc thoâng. Coù boán cö só trong nöôùc moãi vò ñeàu thænh moät Ñaïo nhaân ñeå cuùng döôøng thöôøng xuyeân. Boán ngaøi thöôøng xuyeân ñi giaùo hoùa caû. Moät ngöôøi ñeán choã trôøi Ñeá Thích; moät ngöôøi ñeán choã Haûi long vöông; moät ngöôøi ñeán choã Kim sí ñieåu vaø moät ngöôøi ñeán choã vua. Luùc aáy boán Ñaïo nhaân ñöôïc cuùng döôøng ñem thöùc aên dö trong baùt veà chia cho boán ngöôøi ñaøn-vieät naøy caû traêm moùn thöùc aên maø caùc vò ñeàu chöa bao giôø thaáy caû. Hoï hoûi Ñaïo nhaân töø ñaâu coù nhöõng thöùc aên naøy. Caùc Ñaïo nhaân keå roõ ñaàu ñuoâi cho hoï nghe. Theá roài boán vò cö só, moãi ngöôøi phaùt moät lôøi nguyeän. Moät ngöôøi nguyeän sinh leân cung trôøi Ñeá Thích, moät ngöôøi muoán sinh trong bieån laøm roàng, moät ngöôøi muoán sinh trong loaøi Kim sí ñieåu vaø moät ngöôøi muoán laøm con cuûa vua. Sau khi qua ñôøi, hoï ñeàu ñöôc vaõng sinh laøm boán vöông thaàn, ñoàng thôøi coù yù nieäm muoán thoï Baùt quan trai. Hoï tìm kieám nôi thanh vaéng nhöng chæ coù sau vöôøn cuûa vua Ma-kieät laø yeân tónh, neân hoï ñeán ngoài döôùi goác caây trong vöôøn ñoù. Hoï phaùt taâm töø, giöõ gìn trai giôùi, thöïc haønh saùu nieäm. Sau moät ngaøy, moät ñeâm ñeán saùng mai moïi

vieäc hoaøn taát hoï môùi noùi vôùi nhau. Vua Ma-kieät noùi: –Caùc khanh laø ai? Moät ngöôøi noùi: –Toâi laø Thieân vöông. Moät ngöôøi noùi: –Toâi laø Long vöông. Moät ngöôøi noùi: –Toâi laø Kim sí ñieåu vöông. Vaø moät ngöôøi noùi: –Toâi laø vua. Boán ngöôøi keå roõ ngoïn ngaønh xong, ñeàu raát vui möøng. Thieân vöông noùi: –Chuùng ta ñeàu giöõ gìn trai giôùi neân ai cuõng ñöôïc nhieàu phöôùc! Ñöùc vua noùi: –Toâi muoán ôû ngoaøi vöôøn ñeå khoâng coøn nghe tieáng aâm nhaïc, neân taâm ñöôïc chuyeân chuù, do ñoù phöôùc ñeä nhaát. Thieân vöông noùi: –Cung ñieän baûy baùu treân trôøi cuûa toâi coù caùc ngoïc nöõ, kyõ nhaïc, y phuïc, thöùc aên töï nhieân, khoâng coøn phaûi lo nghó; nhöng ñi xa, toâi giöõ troïn veïn trai giôùi neân coù phöôùc ñeä nhaát. Kim sí vöông noùi: –Ñoái vôùi naêm vieäc öa thích cuûa toâi, chæ coù aên thöt roàng laø ngon nhaát. Baây giôø cuøng ôû moät choã khoâng coøn moät chuùt nieäm aùc naøo caû, phöôùc toâi laø ñeä nhaát. Long vöông noùi: –Loaøi roàng cuûa toâi laø moài cuûa Kim sí ñieåu neân thöôøng sôï bò aên thöt vì theá phaûi luoân luoân troán nuùp. Baây giôø chuùng toâi ôû moät choã, khoûi phaûi cheát maø coøn ñöôïc giöõ trai giôùi troïn veïn. Phöôùc toâi laø ñeä nhaát!

Vua Ma-kieät noùi: –Toâi coù beà toâi trí tueä teân laø Phi-ñaø-loaïi, toâi seõ môøi oâng ta phaùn quyeát nghóa naøy. Ñöùc vua môøi beà toâi ñeán roài noùi ñaày ñuû yù cuûa hoï. Phi-ñaø-loaïi laáy boán taám luïa xanh, vaøng, traéng, ñen treo leân treân khoâng, roài hoûi boán vua: –Xin boán ngaøi xem boán maøu ôû treân khoâng coù khaùc nhau khoâng? Boán vua ñaùp: –Ñöông nhieân laø maøu saéc khaùc nhau roài! Ñaø-loaïi hoûi: –Vaäy caùc ngaøi thaáy boùng luïa in treân ñaát coù khaùc nhau khoâng? Ñaùp: –Gioáng nhau. Phi-ñaø-loaïi noùi: –Hieän taïi boán vò coù thaân hình khaùc nhau ví nhö maøu saéc cuûa luïa khoâng gioáng nhau vaäy, nhöng phaùp trai giôùi cuûa caùc ngaøi thoï trì chæ coù moät vò trí nhö boùng luïa in döôùi ñaát khoâng coù gì khaùc caû! Neáu boán ngaøi phaùt taâm ñaïo lôùn, töø bi tinh taán, tu trì trai giôùi cuøng moät luùc ñöôïc thaønh Phaät thì hình daùng gioáng nhau khoâng coù gì khaùc caû. Vui möøng, boán vò toân vöông ñaéc ñöôïc Ñaïo nhaõn. M 20- Thuôû xöa, coù moät ngöôøi giaøu coù teân laø Giaø-la-vieät. OÂng ta coù hai ngöôøi con. Ngöôøi cha bò beänh raát nguy nan môùi daën doø ngöôøi con lôùn: –Naøy con, em con coøn nhoû daïi chöa hieåu bieát gì, baây giôø laøm khoå luïy ñeán con! Con phaûi kheùo leùo chaêm soùc, giuùp ñôõ, chôù ñeå em ñoùi laïnh. Cha con buoàn raàu traên troái, sau ñoù ngöôøi cha qua ñôøi. Veà sau chò daâu noùi vôùi choàng: –Anh aø, chuù noù lôùn leân seõ bieát moïi vieäc nhaø neân mình phaûi chia nhöõng vaät sôû höõu cho chuù noù; sao ngay luùc chuù noù coøn nhoû mình khoâng chòu ñuoåi ñi? Luùc ñaàu, khoâng baèng loøng nhöng bò vôï noùi maõi neân ngöôøi anh ñaønh phaûi nghe theo. Ngöôøi anh daét em ra khoûi thaønh, ñi saâu vaøo trong khoaûng ñaát troáng coù nhieàu maû cao, troùi em vaøo caây baùch nhöng khoâng nôõ gieát chæ muoán ñeå coïp, soùi, quyû döõ haïi noù. Roài ngöôøi anh noùi em: –Maøy thöôøng coù loãi vôùi tao, tao troùi maøy ôû ñaây moät ñeâm ñeå suy nghó loãi laàm cuûa mình, roài mai saùng ñeán ñoùn veà. Noùi xong, anh ta boû veà. Trong choác laùt thì trôøi toái, choàn, caùo, dieàu haâu, keân keân ôû ñoù keâu ruù. Quaù sôï haõi vaø khoâng bieát keâu cöùu ai, ngöôøi em ngöôùc leân trôøi than thôû: –Chaúng hay trong ba coõi coù baäc

Nhaân töø naøo cho con quy y khoâng? Baây giôø con ñang bò tai hoïa neân sôï haõi voâ cuøng! Luùc aáy Ñöùc Nhö Lai ñang ngoài chaùnh ñònh, thaáy ngöôøi em caàu cöùu, lieàn phoùng aùnh saùng lôùn teân laø Tröø taêm toái, chieáu saùng böøng khu goø maû. Keá ñeán Ngaøi phoùng moät luoàng aùnh saùng giaûi thoaùt chieáu ñeán choã ngöôøi em, laøm nôùi roäng daây troùi ñeå khoâng coøn ñau ñôùn nöõa. Keá ñoù, Ngaøi laïi phoùng moät luoàng aùnh saùng no ñuû taát caû ñeå ngöôøi em thaáy aùnh saùng naøy khoâng coøn ñoùi khaùt nöõa. Sau ñoù, theo aùnh saùng Ñöùc Nhö Lai ñi ñeán choã ngöôøi em, töï tay môû troùi vaø baûo: –Naøy con, con muoán ñi ñeán nôi naøo? Ngöôøi em thöa:

–Baïch Ñöùc Theá Toân, con nguyeän laøm Phaät thoaùt khoûi taát caû tai hoïa gioáng nhö Ñöùc Phaät hieän nay! Ngöôøi em lieàn phaùt ñaïo taâm Voâ thöôïng chaùnh chaân. Ñöùc Phaät thuyeát voâ soá phaùp chaùnh yeáu, ngöôøi em chöùng Voâ sinh phaùp nhaãn lieàn thöa vôùi Ñöùc Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, tuy anh con coù taâm nieäm xaáu xa, traùi hieáu ñaïo muoán saùt haïi con, nhöng nhôø ñoù maø con ñöôïc troâng thaáy Ñöùc Phaät, ñoaïn töø khoå sinh töû, neân con muoán ñeán baùo aân. Ñöùc Phaät daïy: –Laønh thay! Con phaûi bieát neân laøm nhöõng gì cho ñuùng luùc! Ngöôøi em lieàn duøng thaàn tuùc bay ñeán nhaø ngöôøi anh. Thaáy em, vôï ngöôøi anh voâ cuøng hoå theïn vaø sôï haõi. Ngöôøi em thöa vôùi anh: –Thöa anh, tuy anh nghe theo lôøi ñoäc aùc cuûa vôï, troùi em boû ôû khu goø maû nhöng nhôø vaøo söï vieäc aáy maø baây giôø em ñaéc ñaïo. Ñoù ñeàu laø nhôø aân cuûa anh vaäy. Ñöôïc ngöôøi em thuyeát phaùp, ngöôøi anh vaø chò daâu ñeàu ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn. M 21. Thuôû xöa, khi Ñöùc Phaät coøn taïi theá, Thieân vöông Ñeá Thích thöôøng xuoáng cuùng döôøng Tam baûo nhöng rieâng ngaøi Ma-ha Ca-dieáp laø khoâng chòu thoï nhaän vì boån nguyeän cuûa Toân giaû chæ muoán ñoä ngöôøi ngheøo khoå. Luùc aáy trôøi Ñeá Thích môùi tìm caùch quyeàn bieán. Ñeá Thích vaø phu nhaân giaùng traàn laøm oâng baø giaø nhaø ngheøo ôû trong moät caên nhaø tranh raùch naùt. Luùc Toân giaû Ma-ha Ca- dieáp vaøo thaønh ñi khaát thöïc, oâng baø do Ñeá Thích bieán hoùa ñoùn tieáp, ñaûnh leã roài trình baøy noãi ngheøo khoù cuûa mình, xin ngaøi nhaän thöùc aên ñaïm baïc maø hoï daâng cuùng. Ngaøi khoâng choái töø. Treân ñöôøng trôû veà, Toân giaû Ca-dieáp thaáy trong baùt coù ñaày nhöõng thöùc aên nhö cam loä. Tuy hình saéc moùn aên taàm thöôøng nhöng thôm ngon nhö haøng traêm thöùc aên goäp laïi. Ñöa leân mieäng thaáy thôm ngon kyø laï, Toân giaû nhaäp ñònh quaùn saùt môùi bieát laø cuûa Ñeá Thích, lieàn noùi: –Phöôùc ñöùc caùc ngöôøi choùi loïi ñeán nhö vaäy, taïi sao laïi muoán laøm phöôùc nöõa? Ñeá Thích thöa: –Thöa Toân giaû, phöôùc baùu cuûa Tam baûo raát saâu raát roäng, cho neân ñaõ laø baäc Trí thì khoâng bao giôø nhaøm chaùn caû. M 22- Tröôùc ñaây, ôû ngoaøi nöôùc, coù moät chuøa Tuøng. Trong chuøa thöôøng coù hôn traêm chuùng Taêng tu hoïc. Caùch chuøa khoâng xa, coù moät Öu-baø-di tinh taán thoâng suoát kinh saùch, haèng ngaøy töï mình cuùng döôøng côm cho töøng Sa-moân. Chuùng Taêng sai töøng vò theo thöù lôùp töø ñaàu ñeán cuoái ñeán nhaän roài giaùp voøng trôû laïi. Trong soá ñoù neáu coù vò naøo ñeán thì Öu-baø-di lieàn theo hoûi nghóa kinh. Do ñoù, vò naøo che giaáu söï hoïc caïn côït cuûa mình thöôøng khoâng thích

ñeán. Coù Sa-moân Ma-ha-loâ, tuoåi giaø môùi xuaát gia neân khoâng bieát gì caû, theo thöù lôùp ñeán thoï thöïc. Vì ñi ñöôøng chaäm chaïp neân oâng ta ñeán khoâng ñuùng giôø. Gaëp oâng ta, Öu-baø-di naøy cho raèng vò tröôûng tuùc naøy tuoåi giaø böôùc ñi khoan thai chaéc laø baäc ñaïi trí tueä, neân caøng theâm vui möøng, cuùng döôøng thöùc aên ngon roài boá trí toøa cao ñeå vò aáy thuyeát phaùp.

Ngoài treân toøa maø thaät söï khoâng bieát ñieàu gì neân Sa-moân trình baøy söï thaät veà mình vaø cho raèng ngöôøi ngu khoâng bieát gì thaät laø khoå. Nghe xong roài suy nghó, Öu-baø-di môùi hieåu: Ngu si khoâng bieát gì chính laø caên baûn cuûa möôøi hai nhaân duyeân, laøm cho sinh töû khoâng chaám döùt ñöa ñeán caùc khoå naõo; cho neân noùi laø raát khoå. Do suy nghó kyõ nhö vaäy neân baø ta chöùng Tu-ñaø-hoaøn ñaïo; lieàn ñöùng daäy môû kho laáy vaûi cuùng döôøng cho vò Sa-moân. Luùc aáy vò Sa-moân xuoáng toøa, trôû veà tinh xaù. Öu-baø-di ôû trong kho ñi ra, khoâng bieát Sa-moân ñi veà höôùng naøo, beøn ñöùng troâng chöøng ôû cöûa nhöng cuõng khoâng thaáy ñaâu caû, môùi cho raèng Sa-moân ñaéc ñaïo ñaõ duøng thaàn tuùc bay ñi. Öu-baø-di lieàn ñem vaûi ñeán tinh xaù tìm Sa-moân. Sôï bò goïi ñeán, Sa-moân vaøo phoøng ñoùng cöûa troán nhöng thaày oâng ta ñaõ ñaéc Luïc thoâng, troâng thaáy coù ngöôøi ñuoåi theo, neân cho oâng ta coù phaïm ñieàu gì môùi chuù yù quaùn saùt. Bieát Öu-baø-di ñaõ ñaéc Tu-ñaø-hoaøn ñaïo, vò aáy lieàn goïi Ma-ha-loâ ñi ra nhaän ñoà cuùng döôøng. Vò thaày noùi roõ ñaàu ñuoâi, Ma-ha-loâ vui möøng roài cuõng ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn. M 23- Thuôû xöa, coù baø laõo chæ coù moät ngöôøi con nhöng bò beänh cheát. Khi ñem thi haøi ñeán nghóa ñòa, baø ta ñình chæ vieäc choân caát laïi, loøng buoàn raàu voâ haïn, töï nghó raèng: “Ta chæ coù moät ngöôøi con, ñaùng leõ nhôø noù luùc veà giaø nhöng laïi cheát maát, ta laøm sao soáng noåi ñaây!” roài khoâng chòu trôû veà ñònh cheát chung moät choã vôùi con neân baø boû aên, boû uoáng ñaõ boán naêm ngaøy. Bieát ñöôïc vieäc aáy, Ñöùc Phaät daãn naêm traêm Tyø-kheo ñeán nghóa ñòa. Töø xa, troâng thaáy Ñöùc Phaät ñi ñeán vôùi oai thaàn haøo quang saùng choùi, baø laõo lieàn tænh taùo ñeán tröôùc Ñöùc Phaät ñaûnh leã roài ñöùng lui laïi. Ñöùc Phaät baûo baø laõo: –Naøy baø, baø laøm gì trong nghóa ñòa vaäy? Baø laõo thöa: –Baïch Theá Toân, con chæ coù moät ngöôøi con nhöng noù ñaõ cheát maát! Vì yeâu thöông noù tha thieát neân con muoán cheát chung moät choã vôùi noù. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy baø laõo, baø coù muoán ta laøm cho con baø soáng laïi khoâng? Baø laõo vui möøng thöa: –Baïch Theá Toân, coù thaät vaäy khoâng thöa Ngaøi? Ñöùc Phaät baûo: –Baø haõy tìm löûa höông thôm ñem ñeán, Ta seõ chuù nguyeän ñeå con baø soáng laïi. Ngaøi laïi baûo: –Baø neân laáy löûa cuûa nhaø naøo khoâng coù ngöôøi cheát! Theá roài baø laõo ñi tìm löûa, thaáy ngöôøi naøo baø cuõng hoûi tröôùc: –Nhaø oâng töø tröôùc ñeán giôø coù ngöôøi naøo cheát khoâng? Moïi ngöôøi ñeàu ñaùp: –Töø toå tieân cho ñeán nay ñeàu ñaõ coù ngöôøi cheát! Nhöõng nhaø ñöôïc hoûi ñeàu traû lôøi nhö theá. Ñi ñöôïc vaøi chuïc nhaø thì baø laõo khoâng coøn mong laáy löûa nöõa lieàn trôû veà choã Ñöùc Phaät thöa: –Baïch Theá Toân, con ñi khaép nôi tìm löûa nhöng khoâng coù nhaø naøo khoâng coù ngöôøi cheát, cho neân phaûi trôû veà tay khoâng! Ñöùc Phaät môùi baûo baø laõo:

–Töø khi khai thieân laäp ñòa ñeán nay, khoâng coù ai soáng hoaøi maø khoâng cheát. Ngöôøi soáng mong soáng coøn laø ñöôïc vui möøng laém roài, sao baø laïi meâ muoäi muoán cheát theo con? Taâm lyù böøng tænh, baø laõo hieåu roõ lyù leõ voâ thöôøng. Nhaân ñoù, Ñöùc Phaät giaûng roäng caùc phaùp chuû yeáu, baø laõo lieàn ñaéc Tu-ñaø-hoaøn ñaïo. Trong nghóa ñòa coù hôn ngaøn ngöôøi ñeán nghe giaûng, hoï ñeàu phaùt ñaïo taâm Voâ thöôïng chaùnh chaân. M 24- Thuôû xöa, daân chuùng trong thaønh Vöông-xaù raát giaøu coù, chín phaåm quan ôû rieâng bieät khoâng laãn loän nhau. Coù moät vuøng rieâng bieät chöøng moät öùc daëm, neáu ngöôøi naøo coù moät öùc taøi saûn thì ñöôïc ôû trong ñoù. Luùc aáy, coù moät cö só vì muoán ôû trong ñoù, neân ñaõ coá gaéng laøm luïng ñeå kieám tieàn. Trong vaøi möôi naêm laøm luïng cöïc khoå, xoay xôû nhieàu caùch, oâng ta kieám ñöôïc chín möôi vaïn nhöng chöa ñuû moät öùc, thì bò beänh raát naëng, töï bieát khoâng theå soáng ñöôïc. Vì coù moät ngöôøi con trai ñöôïc baûy, taùm tuoåi neân oâng ta daën doø vôï mình: –Naøy baø, sau naøy con mình tröôûng thaønh, baø haõy giao taøi saûn cho noù, môû roäng vieäc laøm aên, kieám ñuû moät öùc ñeå ñöôïc soáng trong khu ñaëc bieät ñoù! Ñoù laø ñieàu mong muoán cuûa ñôøi toâi! Noùi xong, oâng ta qua ñôøi. Choân caát choàng xong, ngöôøi vôï daãn con vaøo choã caát giöõ taøi saûn roài noùi laïi nhöõng gì cha noù ñaõ di chuùc: –Con aø, meï ñôïi con tröôûng thaønh, kieám möôøi vaïn cho ñuû moät öùc thì mình ñöôïc ôû trong vuøng ñaëc bieät ñoù! Ñöùa beù thöa vôùi meï: –Meï aø, caàn gì phaûi ñôïi lôùn leân! Baây giôø meï haõy giao cho con ñeå hai meï con mình sôùm ñöôïc ôû trong ñoù! Ngöôøi meï lieàn giao cho con. Sau ñoù ñöùa beù laáy nhöõng taøi saûn quyù baùu nhaát cuùng döôøng Tam baûo, boá thí ngöôøi ngheøo khoå. Trong nöûa naêm, taøi saûn heát saïch. Ngöôøi meï saàu naõo veà vieäc laøm kyø quaùi cuûa con mình. Khoâng bao laâu, ñöùa beù bò beänh naëng roài qua ñôøi. Ñaõ maát taøi saûn laïi coøn maát con thô, ngöôøi meï raát ñau buoàn, thöông tieác. Trong vuøng coù moät ngöôøi raát giaøu ñaõ taùm möôi maø chöa coù con chaùu. Luùc aáy, ñöùa beù laïi sinh vaøo nhaø oâng ta, laøm con cuûa ngöôøi vôï caû. Ñuû möôøi thaùng, thì sinh ra moät caäu con trai töôùng maïo xinh ñeïp, thoâng minh, bieát ñöôïc ñôøi tröôùc. Ngöôøi meï ñích thaân aüm boàng buù môùm nhöng ñöùa beù khoâng chòu aên; ngöôøi haàu aüm boàng, nuoâi naáng noù cuõng nhö vaäy. Ngöôøi meï ñôøi tröôùc cuûa noù nghe ñöùa beù sinh ra nhö theá ñeán xem thöû thì meán ngay vaø oâm ñöùa beù than thôû, noù haù mieäng ñoøi aên. Quaù vui möøng, tröôûng giaû thueâ baø ta vôùi giaù raát cao ñeå nuoâi hoä ñöùa beù. Tröôûng giaû baøn vôùi phu nhaân: –Naøy baø, con toâi ngöôøi khaéc aüm boàng, nuoâi naáng thì khoâng chòu aên uoáng gì caû, nhöng baø naøy aüm boàng thì vui möøng. Baây giôø, toâi muoán cöôùi baø aáy laøm vôï leû ñeå chaêm nom con toâi. Baø coù baèng loøng khoâng? Ñöôïc phu nhaân baèng loøng, tröôûng giaû ñem sính leã cöôùi baø ta veà roài caát rieâng moät caên nhaø, phaân chia taøi saûn khoâng thieáu thöù gì. Ñöùa beù noùi vôùi meï: –Meï aø, meï coù bieát con khoâng? Quaù sôï haõi, ngöôøi meï noùi:

–Khoâng heà bieát. Ñöùa beù thöa vôùi meï: –Meï aø, con chính laø con tröôùc kia cuûa meï! Con ñaõ laáy chín möôi vaïn ñem boá thí, baây giôø con vaø meï ñaõ laøm chuû ñöôïc taùm möôi öùc, khoâng caàn maát söùc maø ñöôïc aên vaø ñöôïc höôûng phöôùc

nhö vaäy. Nghe noùi, ngöôøi meï vöøa buoàn, vöøa vui. Ñöùa beù lôùn leân, ñem phaùp lyù Ñaïi thöøa hoùa ñoä trong vuøng moät öùc daëm. Cho neân noùi ñem saïch heát cuûa caûi trong nhaø ñeán öùc ngaøn ra boá thí caû xoùm laøng ñeå haønh ñaïo thì Boà-taùt chuùng ta thöïc haønh nhö vaäy ñoù. M 25- Thuôû xöa, coù moät ngöôøi ôû nöôùc ngoaøi troàng nhieàu loaïi coû baïch ñieäp. Neáu quaù thôøi vuï khoâng chòu thu hoaïch thì noù maát maøu saéc, khoâng coøn toát nöõa. Cho neân, ñeán thôøi vuï phaûi thueâ nhieàu ngöôøi sôùm toái ra söùc laáy khoâng ngöøng. Ngöôøi chuû cho raèng ngöôøi laøm coâng sieâng naêng, khoå cöïc, laøm nhieàu neân cho naáu canh thòt thaät ngon ñeå aên côm. Khi canh saép chín, muøi thôm bay khaép nôi thì coù moät con keân keân giaø bay qua choã aáy, phaån dính beân caùc moùng cuûa noù rôi ngay vaøo noài canh. Ngöôøi laøm beáp thaáy vaäy, ñònh vôùt ra nhöng noù ñaõ tan heát. OÂng ta nghó: "Ta seõ naáu laïi canh khaùc", nhöng ñaõ treã giôø, saép ñem thöùc aên khoâng ñöôïc tinh saïch naøy cho ngöôøi laøm coâng roài. OÂng ta suy tính: "Chuùt ít phaån naøy khoâng ñuû laøm maát muøi vò, vì theá hoï coù theå aên ñöôïc, chæ rieâng mình ñöøng aên thoâi." Nhöõng ngöôøi laøm coâng ñeàu ñeán aên côm vôùi canh. Hoï ñaõ aên xong, rieâng ngöôøi laøm beáp tuy ñoùi nhöng khoâng chòu aên canh ñoù. Nhöõng ngöôøi laøm coâng keâu ngöôøi laøm beáp: –OÂng haõy laáy thòt ngon aên ñi! Bieát canh khoâng tinh saïch nhöng sôï phaät yù moïi ngöôøi, neân ngöôøi laøm beáp göôïng nuoát ñaïi, khoâng coøn bieát muøi vò gì nöõa. Ñöùc Phaät möôïn vieäc naøy laøm thí duï. Chuùng sinh trong ba coõi noùi raèng saéc duïc toát ñeïp, maø khoâng thaáy noù oâ ueá cho neân laàn löôït chìm ñaém coøn hôn ngöôøi ñoùi cho raèng aên canh kia laø ngon. Boà-taùt Ñaïi só vaøo trong sinh töû giaùo hoùa phaûi thoï nhaän saéc nhöng hieåu roõ noù oâ ueá neân khoâng ham thích, khoâng vui söôùng gioáng nhö ngöôøi naáu beáp göôïng nuoát ñaïi canh thòt xuoáng coå, khoâng caàn bieát muøi vò gì caû vaäy! M 26- Moät hoâm, Toân giaû A-nan vaøo thaønh khaát thöïc, luùc aáy coù coâ gaùi cuûa gia ñình chuyeân laøm ñieàu aùc ñoäc ñi ra muùc nöôùc. Thaáy ngaøi A-nan ngay thaúng ñeïp ñeõ, coâ ta coù tình yù, lieàn veà nhaø thöa vôùi meï: –Meï aø, ôû beân ngoaøi coù ñeä töû cuûa Cuø-ñaøm quyeán ruõ con! Ngöôøi meï lieàn trieäu thænh quyû thaàn ñeå meâ hoaëc ngaøi A-nan. Boãng döng Toân giaû ñeán ngay nhaø hoï. Luùc aáy, baø meï noùi vôùi ngaøi: –Baây giôø, toâi daâng con gaùi toâi cho ngaøi, veà sau ngaøi khoâng ñöôïc ñi ñaâu nöõa! Toân giaû ñaùp: –Toâi khoâng theå nghe theo lôøi baø. Baø meï laøm moät caùi haàm löûa, roài noùi vôùi ngaøi A-nan: –Sao, baây giôø thaày ñeán vôùi löûa ñoát hay ñeán vôùi con gaùi toâi? Toân giaû sôï haõi neân nhaát taâm höôùng veà Ñöùc Phaät. Töø xa, Ñöùc Phaät duoãi tay xoa ñaàu ngaøi A-nan.

Thaáy tay Ñöùc Phaät ñi trong khoâng trung vôùi voâ löôïng oai thaàn, boïn quyû döõ cuûa gia ñình chuyeân laøm ñieàu aùc ñoäc ñeàu boû chaïy, tung baø meï rôi vaøo haàm löûa. Thaân theå ñaõ laøm moài cho löûa, saép bò ñoát chaùy thì ñöôïc cöùu thoaùt. Ngay luùc aáy, ngaøi A-nan ñöôïc trôû veà choã Ñöùc Phaät. Sau ñoù baø meï trieäu quyû thaàn ñeán traùch maéng: –Caùc ngöôi khoâng theå lay chuyeån ñeä töû Cuø-ñaøm ñeå meâ hoaëc thì thoâi chöù taïi sao laïi xoâ ta vaøo haàm löûa? Quyû thaàn thöa: –Tröôùc ñaây, chuùng toâi vôùi Ba-tuaàn gom laïi coù taùm möôi öùc

chuùng cuøng ñeán ñaày ñuû döôùi caây Ña-la ñeå phaù hoaïi Boà-taùt. Boà-taùt laáy tay chæ xuoáng ñaát; baøn tay aáy thon daøi coù maøn löôùi, trong vaø ngoaøi loøng baøn tay gioáng nhö ngaøn caêm xe voâ löôïng oai thaàn laøm cho taùm möôi öùc chuùng toâi ngaõ nhaøo bò thöông. Baây giôø laïi duoãi ñeán, chuùng toâi thaät tình sôï haõi cho neân phoùng chaïy khoâng daùm ñöùng laïi. Boïn quyû thaàn chuùng toâi hay baét chöôùc, neáu trong soá coù ngöôøi chaïy, ngöôøi khoâng chaïy thì töôûng ñaâu hoï haïi mình neân cuøng chaïy. Bieát vaäy baø ñöøng traùch chuùng toâi laøm gì. Baø meï môùi bieát Ñöùc Phaät laø Ñaáng Chí Toân, lieàn xin quy y vaø veà sau ñaéc quaû Tu- ñaø-hoaøn. M 27- Coù hôn naêm traêm con khæ ôû trong voøng vaøi möôi daëm nôi röøng caây beân bôø bieån. Khi nöôùc bieån daâng leân thì keát boït noåi treân maët nöôùc cao vaøi möôi tröôïng gioáng nhö nuùi Tuyeát, roài theo thuûy trieàu troâi vaøo bôø. Thaáy hieän töôïng ñoù, boïn khæ noùi vôùi nhau: –Chuùng ta leo leân ñaàu nuùi, vui chôi khaép nôi khoâng vui söôùng sao? Luùc aáy, coù moät con khæ böôùc leân choã cao nhaát nhaûy thaúng xuoáng vaø chìm döôùi ñaùy nöôùc. Boïn khæ thaáy laï maø khoâng thaáy noåi leân cho laø ôû trong nuùi boït vui söôùng voâ cuøng neân khoâng chòu veà. Theá roài tranh nhau nhaûy vaøo nuùi boït nöôùc, caû boïn ñeàu cheát chìm cuøng moät luùc. Ñöùc Phaät möôïn söï vieäc naøy laøm ví duï. Bieån laø duï cho bieån sinh töû; nuùi boït nöôùc laø thaân nguõ aám, coøn boïn khæ chæ cho thaàn thöùc cuûa ngöôøi. Vì chaúng bieát nguõ aám voán khoâng coù, neân bò aùi duïc laøm si meâ, chìm ñaém trong bieån sinh töû khoâng coù kyø haïn ra khoûi. Cho neân ngaøi Duy-ma-caät noùi: “Thaân naøy nhö boït nöôùc tuï laïi, phaûi chòu khoù kieân nhaãn chaø röûa cho saïch.” M 28- Thuôû xöa, coù tröôûng giaû Tu-ñaït baûy laàn ngheøo khoå. Laàn sau cuøng ngheøo quaù söùc ñeán noãi khoâng coù moät ñoàng thì oâng ta löôïm ñöôïc moät caùi ñaáu goã trong phaân muïc. Caùi ñaáu goã aáy chính thaät laø vaät baùu chieân-ñaøn neân oâng ta ñem ra chôï baùn ñöôïc boán ñaáu gaïo. OÂng ta baûo vôï: –Baø naáu moät ñaáu thoâi, toâi seõ haùi rau veà aên! Luùc aáy Ñöùc Phaät nghó: “Ta seõ ñoä Tu-ñaït coù theâm phöôùc.” Côm vöøa môùi chín thì Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñeán, baø vôï vui möøng bôùi heát moät ñaáu côm daâng cuùng vaøo baùt ngaøi, roài naáu moät ñaáu côm khaùc. Ñaáu côm vöøa chín thì Toân giaû Muïc-lieân laïi ñeán, baø cuõng vui möøng ñem cuùng döôøng heát. Laïi naáu moät ñaáu gaïo nöõa thì Toân giaû Ca-dieáp ñeán, baø cuõng vui möøng ñem cuùng. Coøn moät ñaáu cuoái cuøng, baø ñem naáu cuõng vöøa chín thì Ñöùc Nhö Lai ñeán, baø nghó: “Nhöõng ngaøy thieáu löông thöïc khoâng coù ai ñeán, baây giôø coù gaïo thì Ñöùc

Nhö Lai ñích thaân ñeán thaêm khoâng leõ toäi heát phöôùc sinh sao?” Baø lieàn ñem heát moät ñaáu côm cuoái cuøng cuùng döôøng Ñöùc Nhö Lai. Ñöùc Phaät chuù nguyeän cho gia ñình baø toäi heát phöôùc sinh. Hoâm sau, Tu-ñaït trôû veà. Sôï choàng giaän, baø hoûi: –OÂng aø, neáu nhö coù Ñöùc Nhö Lai vaø caùc Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Muïc-lieân, Ca-dieáp ñeán khaát thöïc maø trong nhaø mình coù gaïo, vaäy neân cuùng döôøng khoâng? Tu-ñaït ñaùp: –Neân cuùng chöù, vì ruoäng phöôùc khoù gaëp. Caùc Ngaøi ñeán khaát thöïc laø ta gaëp söï may maén. Baø thöa: –Toâi ñem boán ñaáu gaïo naáu côm cuùng döôøng heát roài! Tu-ñaït nghe vaäy quaù ñoåi vui

möøng, cuøng vôï uoáng saïch nöôùc côm thöøa. Khoâng bao laâu, töï nhieân oâng ta coù thaät nhieàu vaøng baïc, nhaø cöûa, chaâu baùu, luùa gaïo, vaûi luïa. Gioáng nhö tôùi thôøi giaøu coù vaäy. Tu-ñaït nhaän bieát Ñöùc Phaät thöông töôûng ñeán neân thöôøng thænh Ngaøi cuøng chuùng Taêng ñeán cuùng döôøng vaø ñöôïc nghe Nhö Lai thuyeát phaùp neân cuõng ñaéc ñaïo. M 29- Coù con cuûa nhaø tröôûng giaû môùi cöôùi vôï, caû hai ñeàu yeâu thöông, kính nhöôøng nhau. Choàng noùi vôùi vôï: – Em ôi, vaøo beáp laáy röôïu boà ñaøo ra uoáng vôùi anh! Ngöôøi vôï ñeán môû chum röôïu, thaáy boùng mình trong ñoù, cho raèng choàng coù ngöôøi ñaøn baø khaùc neân raát töùc giaän ñi ra noùi vôùi choàng: –Anh ñaõ coù ngöôøi ñaøn baø giaáu trong chum röôïu coøn cöôùi toâi laøm gì? Ngöôøi choàng ñi vaøo trong beáp xem, khi môû chum röôïu thaáy boùng hình, anh ta töùc giaän cho laø vôï giaáu ñaøn oâng trong ñoù. Hai vôï choàng ñeàu giaän nhau vaø ñeàu cho vieäc ñoù laø thaät. Luùc aáy, coù moät Phaïm chí voán laø choã thaân tình vôùi con tröôûng giaû ñi qua troâng thaáy hai vôï choàng gaây goå nhau, môùi hoûi nguyeân do. OÂng ta ñeán xem, cuõng thaáy boùng hình neân töùc giaän tröôûng giaû, cho laø coù ngöôøi thaân thieát giaáu trong chum maø coøn giaû vôø gaây goå nöõa, lieàn boû ñi. Laïi coù moät Tyø-kheo-ni maø tröôûng giaû toân kính, nghe vieäc gaây goå nhö theá lieàn ñeán xem, thaáy coù Tyø-kheo-ni trong chum cuõng töùc giaän boû ñi. Moät luùc sau, coù moät Ñaïo nhaân cuõng ñeán xem, bieát ñoù chæ laø caùi boùng thoâi neân thôû daøi than: –Thöông thay, ngöôøi ñôøi ngu si cho caùi khoâng laø thaät! Vaø ngaøi keâu ngöôøi vôï nhìn vaøo, roài baûo: –Ta seõ ñem ngöôøi trong chum ra cho ngöôi. Ngaøi laáy moät hoøn ñaù to ñaäp vôõ chum röôïu, khi röôïu heát roài thì khoâng coøn coù boùng nöõa. Hai ngöôøi hieåu roõ ñoù laø boùng mình neân xaáu hoå. Ñaïo nhaân vì hoï maø thuyeát phaùp cô baûn, caû hai vôï choàng ñeàu ñöôïc Baát thoaùi chuyeån. Ñöùc Phaät laáy söï vieäc naøy laøm ví duï. Ngöôøi thaáy boùng roài gaây goå ví cho ngöôøi trong ba coõi khoâng bieát thaân naêm aám, boán ñaïi laø khoå, neân khoâng döùt heát ba ñoäc sinh töû. Khi Ñöùc Phaät noùi vieäc naøy coù voâ soá ngaøn ngöôøi hieåu thaáu ñöôïc voâ ngaõ. M

30- Khi Ñöùc Phaät coøn taïi theá, coù moät gia ñình goàm saùu ngöôøi raát giaøu, toâi tôù, vaøng baïc, chaâu baùu nhieàu voâ soá keå. Ñöùc Phaät cuøng vôùi Toân giaû A-nan treân ñöôøng ñeán laøng ñeå khaát thöïc. Bieát gia ñình naøy ñaõ töøng taïo nhaân töø tröôùc, neân Ñöùc Phaät ñeán nhaø hoï. Taát caû cha meï, vôï choàng, con chaùu ñeàu phaán khôûi vui möøng thænh Ñöùc Phaät an toïa. Trong nhaø traûi toaøn thaûm, ñoà ñöïng thöùc aên cuùng döôøng ñeàu baèng vaøng baïc, löu ly. Toân giaû A-nan quyø xuoáng baïch Ñöùc Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, vò aáy voán coù coâng ñöùc gì maø quaù söùc giaøu coù vaäy? Ñöùc Phaät daïy: –Khi ôû treân ñôøi, gaëp luùc ñoùi keùm, gia ñình ngheøo khoå, caây coû khoâ haïn, vò aáy ñeán bôø soâng ñeå tìm caùch giöõ maïng soáng. Khi naáu canh vöøa chín thì ôû beân ngoaøi coù moät Sa-moân ñi ngang qua. Nhìn ra thaáy Sa-moân, cha meï lieàn baûo: “Con haõy laáy phaàn cuûa ta cuùng döôøng cho Sa-moân ñi!” Con chaùu ñeàu laáy phaàn mình nhöôøng cho cha meï aên roài caû saùu ngöôøi cuøng moät luùc phaùt taâm cuùng döôøng moät böõa aên nhöng tieác raèng nhaø ngheøo khoâng coù gì ñeå daâng cuùng Sa-moân caû.

Nhôø phöôùc naøy neân hoï ñöôïc sinh coõi trôøi vaø coõi ngöôøi thöôøng ñöôïc an oån, giaøu coù. Do hoï phaùt taâm gioáng nhau neân ñôøi ñôøi cuøng laøm chung moät vieäc. Baây giôø, hoï laïi gaëp nhau. Cha meï, con caùi lôùn nhoû, taát caû cuøng moät luùc thoï naêm giôùi, sau khi qua ñôøi ñöôïc sinh leân trôøi höôûng phöôùc voâ löôïng. M 31- Thuôû xöa coù ba ngöôøi ñeàu ngheøo khoå, chæ ñi baùn cuûi ñeå soáng. Vaøo ngaøy muøng taùm thaùng tö, caùc thaày Tyø-kheo ôû trong chuøa taém töôïng Phaät. Thôøi baáy giôø, tieàn thaân cuûa Ñöùc Thích-ca Vaên cuõng ôû trong ñoù laøm vò Duy na. Ba ngöôøi ñi qua tröôùc chuøa, nghe hoâm nay taém töôïng Phaät, lieàn vaøo xem roài cuøng phaùt taâm vaø ñem moät ñoàng ñaët tröôùc töôïng, caàu nguyeän: Moät ngöôøi caàu nguyeän: –Nguyeän ñôøi sau con ñöôïc giaøu coù, khoâng coøn gaëp caûnh ngheøo khoå naøy nöõa! Khi qua ñôøi, oâng ta ñöôïc sinh vaøo nhaø raát giaøu coù, chí coù moät ngöôøi con vaø veà giaø oâng ta laøm ñeä töû Ñöùc Phaät, thöôøng sinh leân trôøi hoaëc trong nhaân gian. Moät ngöôøi caàu nguyeän: –Nguyeän cho con bieát laøm thaày thuoác chöõa trò taát caû beänh nhaân vaø coù nhieàu cuûa caûi. Khi qua ñôøi, oâng ta ñöôïc sinh vaøo nhaø ñaïi y sö, hieåu bieát y thuaät, trò beänh taøi gioûi vaø cuõng ñöôïc sinh leân trôøi hoaëc trong nhaân gian ñöôïc giaøu coù, an vui. Moät ngöôøi caàu nguyeän: – Nguyeän ñôøi sau con soáng laâu khoâng cheát yeåu. Veà sau, vò aáy sinh leân coõi trôøi thöù hai möôi boán soáng thoï saùu möôi kieáp. Ñöùc Phaät daïy: –Ba vò aáy ñeàu cuøng moät laàn caàu nguyeän maø ñôøi ñôøi ñöôïc phöôùc voâ löôïng. Baây giôø caû ba ñeä töû naøy ñeàu laøm ñeä töû ta, ñöôïc ñaéc ñaïo A-la-haùn. M 32- Ngöôøi theá gian vaøo bieån laáy chaâu baùu coù baûy vieäc khoù: 1. Boán phía coù gioù lôùn cuøng luùc thoåi leân laøm thuyeàn nghieâng ngaõ. 2. Thuyeàn saép hö neân luûng vaø chìm. 3. Ngöôøi rôi xuoáng nöôùc saép cheát môùi ñöôïc leân bôø.

4. Hai con roàng treân bôø muoán aên thòt. 5. Bò ba con raén ñoäc ôû ñaát lieàn ñuoåi theo muoán aên thòt. 6. Bò boûng chaân vì chaïy treân ñaát coù caùt noùng. 7. Ngöôøi nhìn khoâng thaáy maët trôøi, maët traêng thöôøng toái taêm khoâng bieát phöông höôùng. Caùc naïn naøy raát nguy hieåm. Ñöùc Phaät daïy caùc ñeä töû: – Caùc thaày cuõng coù baûy vieäc naøy: 1. Gioù to thoåi boán phía nghóa laø sinh, laõo, beänh, töû. 2. Saùu caên höôûng thuï voâ vaøn ví nhö thuyeàn luûng. 3. Rôi xuoáng nöôùc saép cheát nghóa laø bò ma chieám ñoaït. 4. Bò hai con roàng treân bôø aên thòt nghóa laø maïng soáng cheát theo ngaøy thaùng. 5. Ba con raén ñoäc ôû ñaát lieàn laø ba ñoäc trong thaân ngöôøi. 6. Caùt noùng laøm boûng chaân laø löûa trong ñòa nguïc. 7. Nhìn khoâng thaáy trôøi traêng nghóa laø nôi chòu toäi toái taêm khoâng coù kyø haïn ra khoûi. Ñöùc Phaät daïy caùc ñeä töû phaûi bieát ñieàu aáy; ñöøng neân gaëp gôõ noù, phaûi sieâng naêng thöïc haønh saùu ñoä ñeå giaûi thoaùt.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.